

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/3701

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 /1493
Konu : Yazılı Soru Önergesi

31 Temmuz 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

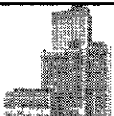
İlgi : 30/05/2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-6634/14004 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Hüseyin MERT'e ait 7/3701 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 yazı

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ HÜSEYİN MERT'İN 7/3701 ESAS NO'LU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Bilindiği üzere, ulusal mevzuatımızda çocuk ve gençlerin istihdamına yönelik oldukça kapsamlı düzenlemelere yer verilmiştir. Bu kapsamda, 4857 sayılı İş Kanunu'nda da; çocukların asgari çalışma yaşı, çalıştırma yasağı, çalışma süreleri, çalışma yaşamında korunması, işe başlamadan önce almaları gereken sağlık raporu, çocukların ağır ve tehlikeli işler ile gece çalışmasını yasaklayan hükümler ve bu hükümlerin etkili bir şekilde uygulanması için cezai yaptırımlar bulunmaktadır.

Kamu oyunda "İstihdam Paketi" olarak bilinen ve 26/05/2008 tarih, 26887 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5763 sayılı "İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" hükümleri uyarınca 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar ile kadınların teşvik amacıyla uygulanan prim indirimi; İşe alınan kadınlar ile 18-29 yaş arasındaki gençlere ait SSK primleri, 5 yıl boyunca İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacak. Buna göre, kadınlar ve gençlerin, işverene ait sigorta priminin 1 inci yıl için yüzde 100'ü, 2 nci yıl için yüzde 80'ini, 3'üncü yıl için yüzde 60'ı, 4 üncü yıl için yüzde 40'ı, 5 inci yıl için yüzde 20'si İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.

Ayrıca ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılacaklarda, mesleki eğitim şartı aranacak, mesleki eğitim almamış işçiler; 16 yaşını doldurmamış genç işçiler ve çocuklar da olduğu gibi ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmayacaklar.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışan Çocuklar Birimi tarafından Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 182 sayılı sözleşmesinde belirtilen doğrultuda, ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkılarıyla çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin, ortadan kaldırılmasına yönelik olarak "Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Ulusal Politika ve Program Çerçevesi" hazırlanmıştır. Bu program ile çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına ilişkin faaliyetlerin, bütüncül, katılımcı ve takvimlendirilmiş bir ulusal program çerçevesinde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Program çerçevesinde çocuk işçiliğini önlemeye yönelik temel stratejiler ve faaliyetler ile bunları uygulayacak kurum ve kuruluşlar ile sorumlulukları belirlenmiştir.

Çocuk işgücüne yönelik yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında da ülkemizde çalışan çocuk sayısında yıllar itibarıyla belirgin bir azalmanın olduğu görülmüştür.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 1994, 1999 ve 2006 yıllarında Çocuk İşgücü Anketi gerçekleştirilmiştir. Sonuçlar karşılaştırıldığında, yıllar itibarıyla ekonomik işlerde çalışan çocukların oranında büyük düşüşler gözlenmektedir. 6-17 yaş grubunda 1994 yılında ekonomik işlerde çalışan çocukların oranı %15,2 iken bu oran 1999 yılında %10,3'e 2006 yılında ise %5,9'a düşmüştür.

6-17 yaş grubunda ekonomik işlerde çalışan çocukların sektörel dağılımına bakıldığında ise bu çocukların %40,9'u tarım, %28,3'ü sanayi, %21,4'ü ticaret, %9,3'ünün ise hizmet sektöründe çalıştığı görülmektedir.

Çocuk işçiliğini önlemeye yönelik olarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hâlihazırda yürütülen çalışmalar şunlardır;

"Türkiye'de Eğitim Yoluyla Çocuk İşçiliğiyle Mücadele - (Tarladan Okula)" projesi. proje ile; mevsimlik tarım işçiliğinde çalışan veya çalışma riski taşıyan 10.000 çocuğun çalışma hayatından alınarak uygun eğitim programlarına yönlendirilmesi, ailelerin istihdam imkanları ile sosyal yardım ve hizmetlere erişimlerinin artırılması, çocuk işçiliğinin çocuklar üzerindeki olumsuz etkileri konusunda çocukların, ailelerin ve toplumun bilinç ve duyarlılığının artırılması hedeflenmiştir.

"Medya Örgütlenmesi Yoluyla Çocuk İşçiliğine Karşı Farkındalık Geliştirme Projesi". Proje ile; çocukların refah düzeyini arttırmasına ve zorla çocuk çalıştırmanın önlenmesine katkıda bulunmak, çocuklar için daha koruyucu ortamlar sağlanması için sosyal

ortaklar arasındaki işbirliğini geliştirilmek ve çocukların eğitim imkanlarına ulaşımını kolaylaştırmak için çok taraflı mekanizmalar oluşturmak suretiyle toplumun bütün kesimlerinde görsel ve yazılı medya yolu ile kapasite geliştirilmesi ve farkındalığın artırılması amaçlanmıştır.

08/05/2008 tarihli ve 26870 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5754 sayılı kanun ile yapılan değişiklikler sonucunda toplumun tüm kesimleri sosyal güvenlik kapsamına alınmış ve getirilen hükümlerle; “ayın bazı günlerinde kısmi çalışanlar (esnek çalışma) için ayın kalan günlerini isteğe bağlı sigorta primi ödeyerek tamamlama imkanı getirilmesi”, “18 yaşın altında bulunanların tamamının Devletin ödeyeceği primlerle genel sağlık sigortası kapsamına alınması” ve “tarım sektöründe çalışanların Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla asgari prime esas günlük kazancın 30 katı yerine 15 katı esas alınarak (her yıl birer puan artırılmak kaydıyla) sigortalı kapsamına alınmaları ve 30 katı yerine 15 katı üzerinden prim ödeyerek 30 gün üzerinden sigortalı sayılmaları” öngörülmüştür.

Ülkemizde ortaöğretim isteğe bağlı olup, İlköğretimde okullaşmamış öğrenci sayısı ise 78.261’i erkek ve 195.373’ü kız olmak üzere toplam 273.634’dür.

Kızların okullaşma oranını artırmak için; 17.06.2003 tarihinde Kız Çocuklarının Okullaşmasına destek kampanyası (Haydi Kızlar Okula kampanyası) başlatılmıştır. Kampanya, Milli Eğitim bakanlığı ve UNICEF iş birliğinde ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının da katkıları ile yürütülmektedir.

Diğer taraftan, yoksulluk nedeniyle okul çağındaki çocuklarını okula gönderemeyen veya okuldan almak zorunda kalan ailelere, çocuklarının okula devam etmeleri şartıyla ekonomik destek vermek üzere düzenli nakdi yardım yapılarak yürütülen bir sosyal yardım programı olan Şartlı Nakit Transferi (ŞNT) uygulaması başlatılmış olup, ödemeler, kadının aile ve toplum içindeki konumunun güçlendirilmesi amacıyla doğrudan annelere yapılmaktadır. ŞNT eğitim yardımı için ilköğretim 1 inci sınıf ile lise son sınıf arasında okula giden çocukların, iki ay arka arkaya 4 gün ve üzeri (okulun açık olduğu gün sayısı üzerinden % 20 ve fazlası gün) devamsızlık sınırını aşmayacak şekilde eğitimlerine devam etmeleri gerekmektedir. Ayrıca, ders kitapları ücretsiz dağıtılmakta, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı aracılığıyla giyim, kırtasiye ihtiyaçları karşılanmaktadır.

2008 yılının ocak ayı içinde toplam aktif 1.455.959 öğrenciye 59.2 milyon YTL kaynak aktarılarak ŞNT eğitim desteği verilmiştir.

Eğitime % 100 destek Projesi çerçevesinde desteklenmesine karar verilen Doğunun Parlayan Yıldızları Projesi ile başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri ile bu bölgeler dışında kalan ve fazla göç alan pilot seçilen illerde; hayat boyu öğrenme ilkeleri doğrultusunda toplumu olumsuz etkileyen (töre, terör, göç v.b.) olayların önüne geçebilmek için kadınlarımızı ve genç kızlarımızı toplumsal sorunlara duyarlı, annelik ve kız kardeşlik yetilerini geliştirerek, onların sosyal statülerini yeniden tanzim edecek, meslek sahibi olmalarının önündeki engelleri ortadan kaldıracak eğitim ihtiyaçlarını karşılayarak, eğitimlerinin sürekliliğini sağlamak ve eğitim sonrasında kariyer ve istihdam imkanlarını artırarak bölgesinde rol model olmalarını sağlamak amaçlanmıştır.

